

СТАТУТ

на СОЈУЗ НА ЗДРУЖЕНИЈА НА ДИЈАБЕТИЧАРИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Охрид, Септември 2020 год.

Во согласност со членовите 5, 6, 18, 23, 46 и 104 од Законот за здруженија и фондации (Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/2010, 135/2011 и 55/2016), членовите 26 и 27 од Статутот на СЗДСМ, Собранието на Сојузот на здруженија на дијабетичари на Македонија, на седницата одржана на ден 26.09.2020 година го донесе следниот пречистен текст на:

СТАТУТ

на Сојузот на здруженија на дијабетичари на Северна Македонија

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Сојузот претставува форма на здружување на сите здруженијата на лица со дијабетес, организирани во општините и градот Скопје (во понатамошниот текст: здруженија на дијабетичари), заради заеднички интереси во врска со Дијабетесот (Шеќерната болест).

Сојузот на здруженија на дијабетичари на Македонија своите активности ги остварува во согласност со Уставот, законите и останатите позитивно-правни прописи, Статутот и останатите интерни акти, како и со и мисијата, визијата, целта и вредностите на СЗДСМ.

НАЗИВ И СЕДИШТЕ

Член 2

Називот на Сојузот е: **Сојуз на здруженија на дијабетичари на Северна Македонија.**

Скратениот назив на Сојузот е: **СЗДСМ**

Меѓународниот назив на Сојузот е: **Union of diabetics associations of North Macedonia.**

Седиштето на Сојузот се наоѓа во Скопје, на улица“ _____” бр. .

Сојузот делува на територијата на **Република Северна Македонија.**

ЧЛЕНСТВО ВО МЕЃУНАРОДНИ ФОРМИ НА ЗДРУЖУВАЊЕ

Член 3

Сојузот може да учествува во меѓународни форми на здружување чии цели и принципи се во согласност со целите и принципите на СЗДСМ.

ПРАВЕН СТАТУС

Член 4

Сојузот има својство на правно лице.

Сојузот за своите обврски одговара со целиот свој имот и средства.

Член 5

Сојузот на здруженија на дијабетичари на Македонија е непрофитна организација.

Сојузот на здруженија на дијабетичари на Македонија не врши политички активности и не го користи својот имот и средства за остварување на политички цели.

Сојузот на здруженија на дијабетичари на Македонија може да врши дејности со кои може да се стекне со добивка, согласно Законот за здруженија и фондации, со обавување на економска дејност и преку основање домашно правно лице, согласно закон. Ако Сојузот оствари приходи од добивка, таквата добивка ќе биде употребена исклучиво за остварување на целите утврдени со Статутот.

ОЗНАКИ

Член 6

Знакот на Сојузот е во кружен облик и го има следниот изглед: Син круг на кој пишува Сојуз на здруженија на дијабетичари на Северна Македонија, во средина црвена капка крв на која пишува СЗДСМ.

Начинот на користење и употребување на знакот е регулиран со посебен Правилник кој го донесува Управниот одбор на СЗДСМ.

Член 7

Сојузот има свој печат и штембил.

Печатот има тркалезна форма со кружен натпис: Сојуз на здруженија на дијабетичари на Северна Македонија, а во средината стои СЗДСМ Скопје. Штембилот има правоаголна форма со натпис ви редови: Прв ред: Сојуз на здруженија на дијабетичари на Северна Македонија, Втор ред: Бр.-----, Трет ред -----20---год. Четврт ред: Скопје.

Меѓународниот печат и штембил го содржат меѓународниот назив на Сојузот.

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА СОЈУЗОТ

Член 8

МИСИЈА: СЗДМС е сојуз на граѓански организација чија мисија е подобрување на квалитетот на животот на лицата со дијабетес преку залагање за поквалитетен здравствен сервис за истите, едукација на нивните семејства и подигање на свеста кај граѓаните за дијабетесот, во соработка со сите стратешки партнери и надлежни институции во Македонија.

ЦЕЛ: СЗДМС е водечка организација која ги застапува и претставува интересите на здруженијата на лицата со дијабетес. Организацијата влијае врз подобрување на легислативата, здравствените и општествено - социјалните стандарди на истите, како и за еднаков третман на лицата со дијабетес во Македонија.

Основни цели на СЗДМ

- Подигнување на свеста кај граѓаните за дијабетесот;
- Учество во реализација на Националната програма за дијабетес;
- Унапредување на едукацијата, мотивацијата и превенцијата од дијабетес;
- Јакнење на капацитетите на здруженијата во СЗДМС;
- Институционално зајакнување на СЗДМС

Член 9

Сојузот на здруженија на дијабетичари на Северна Македонија своите цели и задачи ги остварува преку утврдена програма за работа, односно преку следните активности:

- заедничка грижа за подобрување на здравствената состојба на луѓето со дијабетес;
- поддигнување на свеста кај граѓаните за дијабетесот, преку организирање на предавања и соработка со медиумите за јавно информирање;
- информирање за новите научни и практични достигнувања за лекувањето на дијабетесот;
- превземање на соодветни статутарни активности со кои ќе се помогне и поттикне достапноста на новите терапевтски и дијагностички методи;
- овозможување услови за обезбедување на храна за лицата со дијабетес;
- иницијативи и акции со цел намалување на појава на компликации од дијабетесот и намалување на трошоците за лекување;
- застапување на лицата со дијабетес за унапредување на условите за квалитетен живот на пациентите, заштита на нивните социјални, здравствени и економски интереси;
- соработка со Клиниката за ендокринологија, дијабетес и болести на метаболизмот, националната комисија за дијабетес, министерство за здравство и сите институции, фондови, компании и субјекти кои учествуваат директно или индиректно во грижата за лицата со дијабетес;
- ќе го поддржува формирањето на здравствени установи за лекување, социјално згрижување на лицата со дијабетес, особено децата и младите;
- развивање на волонтерска пракса;
- издавање на печатен материјал и соработка со медиуми за јавно информирање;
- акции за спречување на хронични компликации од дијабетесот во согласност со Светската здравствена организација и Сент Винсентовата декларација;
- организирање трибини, дебати, форуми, тркалезни маси, работилници, кампањи, симпозиуми и јавни расправи и регионални средби по актуелните прашања во заедницата за поцелосно и редовно информирање на граѓаните;
- организирање манифестации за подигнување на квалитетот на животот на лицата со дијабетес, поддршка и иницијативи на здруженијата, асоцијации и неформални групи на лица со дијабетес.
- организирање и испорачување обуки за развој, курсеви, средби и сервиси за потребите на здруженија на лица со дијабетес и граѓаните;
- промовирање на практики на работа со нови технологии во процесите на креирање на политики и вклучување во донесување на одлуки;
- организира настани за прибирање средства и други хуманитарни активности соодветни за остварување на целите на СЗДМС и кои се во согласност со Законот, Статутот и општите акти на СЗДМС;
- застапување за усвојување на законски промени во интерес на лицата со дијабетес;
- соработка со организации кои можат да ги застапуваат интересите на лицата со дијабетес;

ДЕЈНОСТ**Член 10**

Дејноста на Сојузот е 94.99 активности на други организации врз база на членување, неспомнати на друго место.

ОСНОВНИ ВРЕДНОСТИ**Член 11**

СЗДСМ ќе го водат следните вредности:

Чесност: сме за вистината, реализација на нашите ветувања е приоритет број еден. Ние ќе се придржуваме кон доверливоста и почитување на приватноста на другите.

Сочувство: се однесуваме со емпатија и без предрасуди, почитувањето на маките на другите, и се водиме со нашата емпатија во акција.

Интегритет: одржувањето на високи стандарди на личното однесување и вградувањето на нашите вредности во нашите организациските политики, постапки и однесување.

Солидарност: се поддржуваме еден со друг во рамките на глобалната заедница со дијабетес.

Креативност: флексибилни, бараме иновативни и алтернативни идеи, сме подготвени да се соочиме со предизвикот на конвенционалната мудрост и ги искористуваме можностите што се појавуваат.

Културната чувствителност: почитуваме вредноста на сите култури и ги признаваме човековите права на сите луѓе.

Соработка: го охрабруваме отворениот дијалог и слободата на изразување. Соработка е нашиот стил на работење.

Прифаќање на ризик: ние сме смели, сите сме различни, си поставуваме амбициозни цели и го прифаќаме ризикот при заштита на нашата организација.

Независност: ќе ја задржиме нашата независност и не сме и не може да бидеме заложници на која било друга организација, институција, компанија и партија.

Истрајност: ние овозможуваме за другите, никогаш не заборавајќи дека тоа што го правиме е за доброто на луѓето со дијабетес. Ние прифаќаме да учиме од нашите грешки.

Областите на активностите:**Член 12**

- Волонтирање - преку промоција и развој на волонтерството
- Промовирање на социјална солидарност
- Следење на јавната политика и застапување
- Развој на граѓанското општество
- Информации од јавен карактер и медиуми - преку следење на општествената одговорност на медиуми и други јавни информации и активности на медиуми
- Задушвање и заштита од дискриминација - преку заштита на правата на семејството, децата и млади лица со посебни потреби, права на стари лица, заштита и права на пациентите
- Развојна соработка - преку образование и унапредување на здравјето
- Образование - преку едукација за одржлив развој, здрав начин на живот и зачувување на природата
- Социјална помош и поддршка
- Социјални услуги - советување и помош, домашна помош, психосоцијална поддршка, стручна помош и поддршка,
- Физички активности и игри изведени на организиран начин заради промоција здравје и рекреација
- Превентивно дејствување, унапредување и заштита на здравствени услови - создавање услови за подобар квалитет на живот за пациенти со хронични заболувања.

ЧЛЕНСТВО И ВНАТРЕШНА ОРГАНИЗАЦИЈА НА СОЈУЗОТ**Член 13**

Секое здружение на дијабетичари доброволно членува во СЗДСМ и доброволно може да истапи од членство од него. Здружението на дијабетичари мора да биде основано како правно лице во согласност со Законот за здруженија и фондации регистрирано кај надлежен орган за регистрација, чии статут, цели и задачи се во согласност со Статутот, целите и задачите на Сојузот на здруженија на дијабетичари на Северна Македонија.

Полноправните членови – здруженија на дијабетичари на СЗДСМ се рамноправни со сите членови.

Начинот и условите за прием и престанување на членството се регулираат со посебен Правилник кој го донесува Управниот одбор на СЗДСМ.

Заеднички назив на сите здруженија на Сојузот е ЗДРУЖЕНИЈА.

Член 14

Здруженијата на лица со дијабетес-членови на СЗДСМ може да формираат форми на здружување на локално ниво и тоа:

- на територијата на општина здруженијата на лица со дијабетес ќе можат да основаат општински сојуз на дијабетичари;
- на територијата на град здруженија на лица со дијабетес ќе можат да формираат градски сојуз на дијабетичари.

Здруженијата на дијабетичари – членови на СЗДСМ може да се здружуваат и во други формални и неформални облици на здружување на локално и регионално ниво.

Член 15

Здруженијата на лица со дијабетес – членови на СЗДСМ може да членуваат и во меѓународни формални и неформални облици за здружување, доколку тоа не е спротивно со принципите, целите, политиките и интересите на СЗДСМ.

Член 16

Здруженијата на лица со дијабетес – член на СЗДСМ кој членува во формално или неформално здружение чие дејствување е спротивно на принципите, целите, политиките и интересите на Сојузот, може да биде санкциониран со дисциплинска мерка во согласност со одредбите од овој Статут и Правилникот за дисциплински мерки.

ПРАВА И ОБВРСКИ НА ЧЛЕНОВИТЕ НА СЗДСМ**Член 17**

Членките на Сојузот ги имаат следните општи права и обврски:

- да потпишат пристапница со која изјавуваат дека ги прифаќаат актите на Сојузот;
- да го применуваат и почитуваат Статутот на Сојузот и останатите интерни акти;
- да ја спроведуваат Програмата на Сојузот;
- да учествуваат во реализација на активностите кои ги организира Сојузот;
- да ги почитуваат избраните функционери и овластени лица на Сојузот;
- доколку се полноправни членки, да предлагаат кандидати за членови на органите и телата на СЗДСМ од редовите на нивните членови;
- да бираат, а нивните членови да бидат бирани во сите органи на Сојузот;
- со својата работа и активности да придонесуваат во остварувањето на целите и задачите на сојузот;
- да даваат предлози за унапредување на квалитетот на живот на лицата со дијабетес;
- да го чуваат угледот на сојузот;
- да го развиваат и чуваат угледот на лицата со дијабетесот;
- да користат средства и услуги на Сојузот, како и придобивките кои државата и други институции и организации ги обезбедува за членовите на Сојузот;
- да користат стручна и друга помош од Сојузот;
- да бидат навремено и потполно информирани за работата и активностите на Сојузот;
- да ги исполнуваат обврските утврдени со овој Статут и со другите општи акти на Сојузот;
- да ги почитуваат донесените одлуки и заклучоци на органите на сојузот.

Начинот и обемот на остварување на правата и обврските на здруженијата - членови на Сојузот зависи од статусот на нивното членство (полноправно, придружно или членство во мирување) во смисла на одредбите од Правилникот за регистрација на здруженијата на лица со дијабетес членови на СЗДСМ, кој го донесува Управниот одбор. Правата, обврските и бенефициите на здруженијата-членови на Сојузот подетално се регулирани со Правилникот за правата, обврските и бенефициите на здруженијата членови на Сојузот на здруженија на дијабетичари на Северна Македонија, кој го донесува Управниот одбор на СЗДСМ.

ДИСЦИПЛИНСКИ МЕРКИ**Член 18**

Спрема член на Сојузот или член на организациона единица на Сојузот може да се применат дисциплински мерки. Видот и примената на дисциплинската мерка се уредуваат со посебен Правилник за дисциплински мерки, кој го донесува Управниот одбор на Сојузот.

РЕГИСТРАЦИЈА И РЕГИСТАР НА ЧЛЕНОВИ**Член 19**

Во Сојузот на здруженија на дијабетичари на Северна Македонија, како член може да се регистрира секое здружение на дијабетичари кое дејствува на територијата на Република Северна Македонија и ги исполнува условите за регистрација предвидени со овој Статут, Правилникот за регистрација на членките во Сојузот на здруженија на дијабетичари на Македонија и останатите интерни прописи. Здруженијата на дијабетичари - членови на СЗДСМ еднаш на две години вршат обнова на својата регистрација. Начинот, постапката и условите за регистрација и обнова на регистрацијата на здруженијата се подетално уредени со Правилникот за регистрација на здруженијата на лица со дијабетес во Сојузот на здруженија на дијабетичари на Македонија кој го донесува Управниот одбор.

Член 20

Здруженијата кои се полноправни членови на СЗДСМ, плаќаат членарина на сојузот, која ја утврдува Собранието на СЗДСМ, со 2/3 мнозинство гласови од вкупниот број на членови. Начинот за плаќање на чланарината се утврдува со посебна одлука на Управниот одбор.

Член 21

Сојузот води единствен регистар на неговите членови.

Податоците од ставот (1) на овој член се ажурираат најмалку еднаш на две години.

Сојузот ја гарантира анонимноста на личните податоци на лицата кои се запишани во регистарот.

Податоците од ставот (1) на овој член се заштитени во согласност со прописите за заштита на личните податоци.

ЗАСТАПУВАЊЕ И ПРЕТСТАВУВАЊЕ НА СОЈУЗОТ**Член 22**

Во правниот промет со трети лица Сојузот го застапува и претставува Претседателот на СЗДСМ, кој се потпишува под називот на Сојузот и дејствува во сите околности во името на Сојузот.

Сојузот може да го застапува и потпретседателот по овластување на Претседателот на СЗДСМ. Содржината на посебното писмено полномошно ја одредува Претседателот.

Член 23

Доколку од оправдани причини е спречен да преземе определно дејствие во име и за сметка на Сојузот, кое со оглед на сите околности потребно е да се изврши без одлагање, Претседателот на СЗДСМ може со нотарски заверено полномошно да го овласти Потпретседателот или друг член на Управниот одбор на Сојузот да го преземе таквото дејствие.

УПРАВУВАЊЕ СО СОЈУЗОТ**Член 24**

Со Сојузот управуваат членовите преку своите преставници во органите и телата на Сојузот. Органи на управување на Сојузот се:

1. Собрание,
2. Управен одбор,
3. Надзорен одбор и
4. Претседател.

1) Собрание на Сојузот**Член 25**

Собранието е највисок орган на Сојузот, кое го конституираат и него го сочинуваат:

- Претседателот на секое здружение на дијабетичари – полноправен член на Сојузот и преставници (делегати) зависно од бројот на регистрирани членови на здружението на дијабетичари:
  - до 50 членови - 1 претставник;
  - од 51 до 100 членови - 2 претставници;
  - над 101 - 3 претставници;

Членовите (делегати) на Собранието мора да бидат полнолетни државјани.

Доколку претставник на членка на Сојузот стане член на УО или на надзорниот одбор неговото членство во Собранието се замрзнува и истиот се заменува со друг член од истото здружение, согласно критериумите.

Член 26

Собранието работи на седници.

Седниците на Собранието се јавни и се одржуваат по потреба, а најмалку еднаш годишно, а на секои 4 години се одржува изборна седница.

Седниците на Собранието можат да бидат редовни или вонредни.

Собранието се свикува најмалку 30 дена пред денот на одржување на седницата со доставување на покана до членовите на Собранието.

Седниците на Собранието ги свикува Претседателот, по сопствена иницијатива или по предлог на Управниот одбор на Сојузот или најмалку 1/3 од здруженијата на дијабетичари -полноправни членови на Сојузот.

Доколку Претседателот не свика седница во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на предлогот, истата ја свикува Управниот одбор или иницијаторите, најдоцна во рок од 30 дена сметано од денот на поднесувањето на предлогот до Претседателот.

Претседателот, Управниот одбор или иницијаторот кој ја свикува седницата на Собранието со доставувањето на поканата предлага дневен ред за седницата.

Членовите на Собранието имаат право да предлагаат измени и дополнувања на дневниот ред, кои мора да бидат доставени до свикувачот на седницата во писмена форма, најдоцна 3 дена пред нејзиното одржување.

Седницата на Собранието мора да се одржи најдоцна 30 дена од денот на свикувањето.

Член 27

Собранието полноважно работи и одлучува ако на седницата присуствуваат повеќе од 1/2 (една половина) од членовите на Собранието.

Собранието донесува одлуки со јавно гласање на присутните членови, освен кога:

- се избираат членови на органите на управување, извршните или надзорните органи на Сојузот;
- се одлучува за престанок на работата на Сојузот;
- Собранието ќе одлучи заради донесување одлука во врска определено прашање да се пристапи кон тајно гласање.

За работата на Собранието се води записник, кој се доставува до сите членки на СЗДСМ.

Член 28

Собранието на Сојузот:

- донесува Статут и усвојува негови измени и дополнувања;
- одлучува за статусни промени на Сојузот;
- одлучува за промена на целта на СЗДСМ;
- обезбедува единство на организација во остварувањето на своите цели;
- усвојува Програма и Стратегија на Сојузот и нивни измени и дополнувања, како и насоки за нивно имплементирање;
- утврдува политика на организацијата со цел остварување на мисијата, визијата и целите преку примена на генералните вредности на сојузот;
- ги утврдува основите за редовно финансирање на сојузот;
- го избира и разрешува Претседателот на Сојузот;
- ги избира и разрешува членовите на Управниот одбор;
- ги избира и разрешува членовите на Надзорниот Одбор;
- го усвојува извештајот за работа на Сојузот помеѓу две седници на Собранието;
- го усвојува финансискиот извештај на Сојузот;
- го усвојува извештајот на Надзорниот одбор;
- потврдува одредени одлуки на органите на СЗДСМ;
- одлучува за прием на нови членови;
- одлучува за изрекување на дисциплинска мерка "исклучување од Сојузот";
- одлучува за пристапување на Сојузот во национални и меѓународни облици на здружување;
- одлучува за основање или учество на Сојузот во капиталот на правното лице заради остварување на целите утврдени со овој Статут;
- донесува одлука за формирање на привремени работни тела за извршување на работи од негова надлежност;
- донесува одлука за престанок на Сојузот со 2/3 мнозинство и
- врши и други работи кои произлегуваат од овој Статут, актите на Сојузот, законите и другите прописи.

Собранието својата работа ја уредува со посебен Деловник кој се усвојува со мнозинство гласови од вкупниот број присутни членови.

Член 29

Со седницата на Собранието раководи Претседателот на Сојузот, а во негово отсуство, Потпретседателот или друг член на Управниот одбор на Сојузот присутен на седницата кој ќе го определи Собранието со мнозинство гласови.

Одлуките на седниците на Собранието се полноважни доклку за нив јасно и недвосмислено се изјасниле повеќе од 1/2 од присутните членови на седницата, а најмалку 1/3 од вкупниот број на членови на Собранието, доколку со овој Статут или со закон не е поинаку определено.

2) Управен одбор**Член 30**

Управниот одбор е колективен извршен орган кој управува со работењето на Сојузот помеѓу две седници на Собранието.

Управниот одбор го сочинуваат 7 (седум) членови, од кои 6 се избираат од страна на Собранието, додека Претседателот на Сојузот е член на Управниот одбор по функција.

Членовите на Управниот одбор се избираат со мандат во времетраење од 4 години, со право на реизбор.

Членовите на Управниот одбор се избираат од листа на кандидати кои поднеле кандидатури по јавен повик распишан во согласност со одредбите од овој Статут.

Членовите на Управниот одбор мора да бидат полнолетни.

Изборот на членовите на Управниот одбор се спроведува врз основа на кандидатска листа на која под редни броеви по азбучен ред се наведени имињата на сите предложени кандидати. Секој член на Собранието има право да гласа за најмногу 6 кандидати од листата.

За избрани ќе се сметаат оние кандидати кои добиле најголем број гласови, но не помалку од 1/3 од вкупниот број гласови на Собранието.

Доколку во конкуренција за освојување на последното место во Управниот одбор повеќе кандидати имаат еднаков број гласови, гласањето за овие кандидати се повторува се додека еден од нив не добие поголем број гласови од останатите.

Член 31

Управниот одбор на Сојузот работи на седници.

Управниот одбор може полноважно да работи доколку на седниците присуствуваат повеќе од половина од членовите.

Управниот одбор одлучува со мнозинство гласови од присутните членови, а најмалку 1/3 од вкупниот број на членови, доколку тоа не е поинаку утврдено со овој Статут.

Член 32

Во случај на потреба од итно донесување на одлука во врска со определно прашање, Управниот одбор може да одлучува по пат на електронска кореспонденција.

За потребите на одлучувањето по пат на електронска кореспонденција, Сојузот води регистар на e-mail адреси на членовите на Управниот одбор.

Доколку најмалку 1/3 од членовите на Управниот одбор побараат во врска со предметното прашање да се расправа и одлучува на седница, Претседателот е должен да закаже седница.

Член 33

Седницата на Управниот одбор ја свикува Претседателот на сојузот.

Седниците се свикуваат со покана до членовите најмалку 5 дена однапред, освен во итни случаи кога седницата се закажува на друг најпогоден начин.

Со работата на Управниот одбор раководи Претседателот на Сојузот.

Во отсуство на Претседателот, седницата на Управниот одбор ја води Потпретседателот, а доколку таков не е избран, седницата ќе ја води најстариот присутен член на Управниот одбор. Претседателот на Сојузот седницата ја закажува на лична иницијатива, врз основа на утврдениот план за работа на Управниот одбор или на писмено барање на најмалку една третина од членовите на Управниот одбор.

Во случај на поднесено барање за свикување на седница, Управниот одбор е должен истата да ја свика во рок од 5 дена од денот на приемот на барањето.

Член 34

За работата на Управниот одбор се води записник.

Записничар на седниците на Управниот одбор е Секретарот на Сојузот, а во случај на негово отсуство записникот го води член на Управниот одбор кој ќе го определи Претседателот или лицето која ја води седницата.

Одлуките и заклучоците кои ги донесува Управниот одбор мора да бидат запишани во записникот од седницата.

Записникот од седницата го потпишуваат Претседателот и записничарот. Одлуките донесени на седницата ги потпишува само Претседателот на Сојузот.

Член 35

Членовите на Управниот одбор во секое време треба да се водат по целите и интересите на Сојузот над поединечните или посебни цели и интереси на која и да е друга страна.

Членовите на Управниот одбор имаат право и должност да учествуваат во работата на Управниот одбор, да даваат иницијативи за подготвување на општи акти и да учествуваат во извршувањето на другите надлежности на Управниот одбор, во согласност со Статутот, интерните акти на Сојузот, деловникот за работа, одлуките, заклучоците и насоките на Управниот одбор и Собранието.

Член 36

Управниот одбор ги има следните надлежности:

- ги извршува одлуките и заклучоците на Собранието;
- утврдува Предлог-статут и останати општи акти кои ги донесува Собранието на Сојузот;
- ја анализира работата и состојбата на организацијата во целина и презема мерки за јакнење и унапредување на истата;
- усвојува извештаи од акциите и активностите на Сојузот;
- усвојува извештаи од меѓународни активности на кои учествувал Сојузот;
- усвојува годишна програма за работа на Сојузот;
- разгледува предлози на работните, основните и организационите единици како и предлози на поединци и одлучува за нив;
- остварува соработка со органите на Републиката, локалната самоуправа и други органи и организации;
- се грижи за материјално-финансиското работење на Сојузот во согласност со усвоените планови, правилници и важечките закони;
- избира Потпретседател од своите редови;
- именува и разрешува Секретар на Сојузот и ја разгледува неговата работа;
- донесува правилници и други акти со кои поблиску се регулираат прашањата од работата на Сојузот;
- донесува одлука за висината и начинот на прибирање на чланарината;
- му предлага на Собранието донесување на одлуки за прием и исклучување од членство на здруженија на дијабетичари;
- донесува одлука за пофалби, признанија и одликувања на Сојузот;
- донесува одлуки за разрешување на проблеми со дисциплината и суспензии од членство;
- остварува соработка со признати меѓународни облици на здружување на лицата со дијабетес, како и со национални организации на дијабетес;
- одлучува за кандидирање на Сојузот за организирање на големи меѓународни активности и настани;
- одлучува за заштитата и безбедноста на имотот на Сојузот;
- одговорно е за спроведување на програмата на Сојузот;
- ја контролира усогласеноста на општите акти на сите организациони единици на Сојузот со Статутот и општите акти на Сојузот,
- ги врши сите активности кои согласно закон Сојузот ги има како основач и содружник на правно лице, вклучително именување на раководни лица и лица/органи на надзор;
- донесува одлуки за формирање на комисии, тела и одбори за извршување работи од негова надлежност;
- донесува одлука со која ја утврдува листата на здруженија на дијабетичари кои ја обновиле регистрацијата во тековната година;
- одлучува за поведување на постапка за надомест на штета и други судски постапки во согласност со Статутот и позитивните правни акти на Република Македонија, а со цел остварување на правата и заштита на правните интереси на Сојузот;
- донесува одлуки за ангажирање на лица на определни работни позиции;
- остварува соработка со стручни лица за дијабетес, медицински установи и други институции а во интерес на лицата со дијабетес,
- раководи со имотот и средствата на Сојузот, без право на отуѓување;
- донесува Правилник за организација и систематизација на работни места;
- ги одредува целите и принципите на уредувачката политика на своите гласила;
- врз основа на одлука на Собранието основа правно лице или превзема дејствија за спроведување на постапка за стекнување на учество во капиталот на трговско друштво;

- донесува одлуки кои согласно Законот за трговските друштва се во надлежност на највисокиот орган на управување на друштвото;
- одлучува за распределбата и намената на средствата остварени како добивка од работетето на трговските друштва во кои како основач/сопственик се јавува Сојузот,
- ги подготвува седниците на Собранието,
- усвојува финансиски план за работата на Сојузот;
- врши други работи утврдени со овој Стаут, интерните акти на Сојузот и актите на Собранието.

Управниот одбор за својата работа одговара пред Собранието.

Работата на Управниот одбор се регулира со посебен Деловник кој се усвојува со мнозинство гласови од вкупниот број членови.

Член 37

Должноста член на Управниот одбор престанува пред истекот на времето за кое членот е избран во следните случаи:

- на барање на членот на Управниот одбор, со поднесување на писмена оставка. Оставката се поднесува до Претседателот на сојузот а мандатот на членот на Управниот одбор му престанува со денот на прием на оставката од страна на Претседателот на сојузот;
- доколку биде предвременно разрешен од страна на Собранието поради повреда на одредбите од Статуот, интерните акти на Сојузот, актите на Собранието, Уставот, законските и подзаконските прописи или поради несовесно вршење на функцијата;
- доколку отсуствува на повеќе од половината одржани седници, односно отсуствува неоправдано на три седници на Управниот одбор последователно;
- Поради смрт или одземање на деловна способност.

Во случаите од став 3 и 4 престанокот на траењето на мандатот го констатира Управниот одбор. Во случај на престанок на мандатот на член на Управниот одбор во некој од случаите од став 1, испразнетото место во Управниот одбор ќе го заземе кандидатот кој на изборите за членови на Управниот одбор бил зад последниот кандидат кој бил избран за член, под услов истиот да освоил најмалку 1/3 од вкупниот број гласови на Собранието.

Доколку кандидатот од став 3 освоил помалку од 1/3 од вкупниот број гласови на Собранието на кое се одржале изборите, нов член на Управниот одбор ќе биде избран на првата наредна седница на Собранието.

Мандатот на членот на Управниот одбор кој стапил на испразнетото место завршува со истекот на мандатот на Управниот одбор.

3) Претседател

Член 38

Претседателот на сојузот е самостоен орган кој го застапува и претставува Сојузот, а за својата работа одговара на Собранието на Сојузот.

Претседателот на сојузот се избира со мандат во времетраење од 4 години, со право на реизбор на било кои наредни избори.

Претседателот на сојузот го избира Собранието на Сојузот со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Собранието.

Доколку ниту еден од кандидатите не го освои мнозинството од став 4, се организира втор круг на гласање во кој учествуваат прворангираниот и второрангираниот кандидат според бројот на гласови.

Во вториот круг за избран ќе се смета оној кандидат кој освоил мнозинство гласови од присутните членови на Собранието, но не помалку од 1/3 од вкупниот број гласови.

Доколку на изборите е кандидиран само еден кандидат, истиот ќе се смета за избран доколку освои мнозинство гласови од присутните членови на Собранието, но не помалку од 1/3 од вкупниот број гласови.

Член 39

Претседателот на сојузот се грижи работата на Сојузот да биде во согласност со Уставот, законските и останатите прописи, како и во согласност со Статутот и другите акти на Сојузот, и се грижи за спроведување на одлуките на органите на Сојузот.

Претседателот на сојузот е овластен да донесува одлуки, да извршува договори и да превзема обврски во врска со сите работи поврзани со тековните активности на Сојузот, освен одлуки чие донесување е во надлежност на Собранието и Управниот одбор.

Член 40

Во рамките на својата надлежност, Претседателот на сојузот особено ги врши следниве работи:

- раководи со работата на Собранието и Управниот одбор на Сојузот;
- врши координација на утврдените активности и организира редовно вршење на работите кои се извршуваат во рамките на Сојузот;

- одговорен е за спроведување на одлуките на Собранието и Управниот одбор на Сојузот, и активно работи на обезбедување на услови за работа на организацијата;
- афирмирање на содржините на активностите на лицата со дијабетис;
- популаризација на спецификите на организацијата;
- промоција на Мисијата, визијата и основните вредности на СЗДСМ;
- наредбодавател е за извршување на финансискиот план на Сојузот;
- врз основа на одлука на Управниот одбор отвара банкарски сметки на Сојузот;
- го преставува Сојузот на повик, или по лична иницијатива на акциите, манифестациите, состаноците и собирите кои ги организира Сојузот, или неговите членови, меѓународните организации и националните организации, органите на државата, единиците на локалната самоуправа и останатите органи и организации, доколку е тоа во согласност со целите на Сојузот;
- поднесува извештај за работата на Сојузот во мандатниот период;
- одговара за финансиско-материјалното работење на Сојузот со законските прописи;
- врши други работи во согласност со закон, овој Статут, интерните акти на Сојузот и актите на Собранието.

Претседателот за одредени одлуки на Управниот одбор кои се косат со одредбите на овој Статут, може да ги стопира од реализирацијата таквите одлуки.

Претседателот на сојузот е должен по потреба, а најмалку еднаш годишно (независно од собранијата на СЗДСМ), да свика состанок на Претседателите или делегирани претставници на сите регистрирани здруженија на лица со дијабетес од Република Северна Македонија, заради информирање, расправање, консултирање и креирање на насоки во врска со прашања од поголемо значење на Сојузот.

Член 41

Претседателот на Сојузот има Потпретседател. Потпретседателот го заменува Претседателот во случај на смрт, спреченост, отсуство, или оставка до изборот на нов Претседател на СЗДСМ, со сите права и обврски врзани за работата на Управниот одбор, а врши и други работи и задачи кои на него ги пренесува Претседателот на сојузот.

НАДЗОРЕН ОДБОР

Член 42

Надзор над работењето на органите и телата на Сојузот врши Надзорниот одбор.

Надзорниот одбор е самостоен орган на Сојузот, составен од 3 членови на Собранието.

Членовите на Надзорниот одбор ги избира Собранието на СЗДСМ, со мандат во времетраење од 4 години, со право за повторен реизбор.

Членовите на Надзорниот одбор мора да бидат полнолетни.

Изборот на членовите на Надзорниот одбор се спроведува врз основа на кандидатска листа на која под редни броеви по азбучен ред се наведени имињата на сите предложени кандидати.

Секој член на Собранието има право да гласа за најмногу тројца кандидати од листата.

За избрани ќе се сметаат оние кандидати кои добиле најголем број гласови, но не помалку од 1/3 од вкупниот број гласови на Собранието. Функцијата член на Надзорен одбор е неспоива со функцијата член на Управен одбор.

Доколку во конкуренција за освојување на последното место во Надзорниот одбор повеќе кандидати имаат еднаков број гласови, гласањето за овие кандидати се повторува се додека еден од нив не добие поголем број гласови од останатите.

Член 43

Членовите на Надзорниот одбор избираат Претседател од своите редови. Седниците на

Надзорниот одбор ги свикнува Претседателот.

Надзорниот одбор може да работи и да одлучува доколку на седницата се присутни најмалку двајца членови. Одлуките на надзорниот одбор се носат со мнозинство гласови од вкупниот број членови.

Член 44

Надзорниот одбор врши контрола над работата на органите на Сојузот, а особено контрола над материјално-финансиското работење.

Надзорниот одбор ги има следните надлежности:

- донесува деловник за работа заради поефикасно остварување на своите надлежности;
- го следи спроведувањето на Статутот и програмата за работа на СЗДСМ;
- го следи начинот на работа на органите и телата на Сојузот;
- ја прегледува годишната завршна сметка и други акти на организацијата;
- предлага мерки кои треба да бидат превземени за спроведување и отстранување на неправилностите во работата на СЗДСМ и

- врши други работи утврдени со овој Статут, интерните акти на Сојузот и актите на Собранието. Надзорниот одбор се состанува по потреба, а најмалку два пати во текот на една календарска година. Надзорниот одбор еднаш годишно до Собранието поднесува извештај за својата работа, кој задолжително содржи извештај за спроведената контрола и надзор над законитоста на финансиското и сметководствено работење.

Член 45

Сите органи и тела на Сојузот се должни, на барање на Надзорниот одбор, да достават примероци од целокупната документација со која располагаат, како и да соработуваат со Надзорниот одбор при спроведувањето на активностите на контрола и надзор.

Член 46

Собранието може да го разреши Надзорниот одбор пред истекот на траењето на мандатот. Собранието може да го разреши целиот Надзорен одбор или поединечни негови членови поради неактивност, несовесно исполнување на обврските или непочитување на актите на Сојузот.

ИЗБОРИ И КАНДИДИРАЊЕ

Член 47

Избори за Претседател, членови на Управен одбор и на Надзорен одбор распишува Управниот одбор со одлука, која се проследува до сите членови на Сојузот преку јавен повик за доставување на кандидатури.

Изборите Управниот одбор на СЗДМ ги распишува штом констатира дека се исполнети условите за нов избор или пополнување на место во некој од органите на управување.

Доколку Управниот одбор не распише избори во согласност со овој член во рок од 30 дена од денот кога настапиле услови за тоа, Претседателот на СЗДСМ во дополнителен рок од 8 дена ќе ги распише изборите.

Доколку Претседателот не ги распише изборите во рокот од став 3, најмалку 1/5 од полноправните членови на Сојузот имаат право да го свикаат Собранието кое ќе распише избори.

Избори не мора да се распишат за пополнување на испразнето место доколку од денот на престанокот на функцијата на членот до крајот на мандатот на органот остануваат помалку од шест месеци, освен во случај на престанок на мандатот на Претседателот на СЗДСМ.

При изборот на членовите на органите на СЗДСМ, ќе се води грижа за еднакви можности и правична застапеност по родова, етничка и било каква друга основа.

Член 48

Кандидатите за членови на органите доставуваат кандидатури за учество на изборите.

Содржината на кандидатурите ја утврдува органот кој ги распишува изборите.

Кандидатот за Претседател на СЗДСМ кон кандидатурата задолжително доставува предлог - програма за работа за мандатниот период.

ИЗВРШНО-ОПЕРАТИВНИ ОРГАНИ НА СОЈУЗОТ

Член 49

Извршно-оперативен орган на Сојузот е Секретаријатот на СЗДСМ.

Секретаријат на СЗДМ

Член 50

Секретаријатот на СЗДСМ е оперативен - извршен орган на Сојузот кој е задолжен за спроведување на сите активности од областа на тековното работење на Сојузот кои не се во надлежност на други органи и тела.

Секретаријатот на СЗДСМ е составен од Секретар на СЗДСМ и членови на секретаријатот: програмски координатори и асистенти.

Бројот на членови на секретаријатот се одредува согласно планираните активности и обезбеди средства и ресурси за реализација на активностите.

Член 51

Со секретаријатот раководи Секретарот, на кого му помагаат програмски кординатори и асистенти преку специфични позици и одели.

Членовите на Секретаријатот можат да бидат во работен однос, избрани на отворен конкурс распишан од страна на Управниот одбор на СЗДСМ и не мора да бидат членови на здруженијата и/или Сојузот.

Секретар**Член 52**

Секретаријатот делува како извршна канцеларија на сојузот. Секретарот раководи со работата на секретаријатот на СЗДСМ.

Управниот одбор го именува и разрешува Секретарот, на предлог на Претседателот.

Член 53

Секретарот ги има следните права, обврски и одговорности:

- непосредно соработува со Претседателот во врска со сите аспекти на работењето на Сојузот;
- ги спроведува и извршува одлуките на Собранието и на Управниот одбор на Сојузот;
- заедно со Претседателот на Сојузот го координира и организира тековното работење на Сојузот во согласност со законот, овој Статут, интерните акти на Сојузот и актите на Собранието;
- соработува со членовите на Управниот одбор и Надзорниот одбор за прашања во врска со реализацијата на Програмата, плановите и одлуките на Собранието и Управниот одбор на Сојузот и други прашања од областа на тековното работење на Сојузот;
- се грижи за правилна употреба и планско користење на имотот и средствата на Сојузот;
- заедно со Претседателот подготвува план за мониторинг на реализација на програмата и плановите за работа;
- се грижи за спроведување на внатрешните процедури, правила и прописи на Сојузот и го известува Управниот одбор за секоја воочена повреда;
- по налог на Претседателот, врши уплати и исплати од банкарските сметки на Сојузот;
- одговорен е за навремено подготвување и доставување на наративни и финасиски извештаи за работата на Сојузот,
- по налог на Претседателот презема активности за подготовка на седниците на Управниот одбор на СЗДСМ,
- предлага ангажирање на лица на одредени работни позиции;
- обезбедува неопходни услови за работа на постојаните и привремените работни тела кои ги именува Управниот одбор на Сојузот;
- организира информативна дејност на Сојузот и по овластување на Управниот одбор соработува со средствата за јавно информирање;
- по налог на Претседателот, врши други работи од областа на тековното работење на Сојузот.

Секретар нема право на глас во Управниот одбор на Сојузот.

Член 54

Секретарот за својата работа е одговорен пред Управниот одбор на Сојузот.

Секретарот еднаш годишно поднесува до Управниот одбор, извештај за својата работа и за работата на Секретаријатот на Сојузот.

На барање на член на Управниот одбор, Секретарот е должен да му обезбеди информација за било кое прашање кое е во доменот на неговото работење или работењето на Секретаријатот на Сојузот.

ПОФАЛБИ, ПРИЗНАНИЈА И ОДЛИКУВАЊА**Член 55**

За достигнувања во работата, остварените исклучителни резултати од значење за јакнење и ширење на организацијата во целина, членовите на Сојузот и членовите на здруженијата може да бидат пофалени, наградени и одликувани.

Пофалбите, наградите и одликувањата, начинот и постапката за доделување подетално се уредуваат со Правилникот за пофалби, награди и одликувања на Сојузот кој го донесува Управниот одбор на Сојузот, а во отсуство на таков правилник истите се доделуваат со одлука на Управниот одбор на Сојузот.

СУДИР НА ИНТЕРЕСИ**Член 56**

Судир на интереси подразбира судир на овластувањата и должностите во врска со работењето на сојузот со приватен интерес на лицето кое има овластувања и должности, при што приватниот интерес влијае или може да влијае врз вршењето на овластувањата и должностите во врска со работењето на Сојузот.

Во смисла на став 1 од овој член, ниту еден член на орган или вработен на сојузот нема право да гласа за одлука или донесе одлука, која може да му донесе материјална корист лично нему или нејзе, на неговиот/нејзиниот брачен другар или роднина до втор степен странична линија, права линија

неограничено.

Член 57

Во услови на постоење на судир на интереси, одлуките на Управниот одбор се донесуваат со 2/3 мнозинство од вкупниот број членови.

Доколку член на Управниот одбор е засегнат од донесувањето на одлуката во смисла на член 70, истиот нема право да гласа за таа одлука.

Член 58

Лицата кои се во работен однос во Сојузот не можат да бидат членови на Собранието на Сојузот, Управниот одбор и Надзорниот одбор.

ИЗВЕШТАИ ЗА РАБОТА НА СОЈУЗОТ

Член 59

Сојузот најдоцна до 15 февруари во тековната година изготвува и усвојува наративен и финансиски извештај за претходната година, како и годишна сметка.

Извештаите ги изготвува Секретаријатот на СЗДСМ во координација со Претседателот, а ги одобрува Собранието на предлог на Управниот одбор.

Годишната сметка, а по потреба и извештајот за работа и годишниот финансиски извештај, се доставуваат до надлежен орган во согласност со позитивно-правните прописи.

Годишниот извештај (наративен) за работата на СЗДСМ се објавува на интернет страната на Сојузот или на друг соодветен начин со цел истиот да биде достапен до јавноста, најдоцна до 1 април во тековната година за претходната година.

ЈАВНОСТ ВО РАБОТЕЊЕТО НА СОЈУЗОТ

Член 60

Работата на Сојузот е јавна.

Овластени лица да соопштуваат податоци на јавноста за работата на СЗДСМ се Претседателот и потпретседателот, а членките на сојузот имаат право на соопштување на податоци на јавноста, само од своето работење.

Одговорен за јавноста во работењето на Сојузот е Секретарот на сојузот.

Член 61

Јавноста во работењето на Сојузот се остварува преку: издавање на билтени, весници, литература за дијабетес, пропаганден материјал, соопштенија од седниците на органите, акции од пошироко општествено значење, јавни гласила и други форми.

Управниот одбор на Сојузот може да именува издавачки совет, редакција и главен уредник за сите гласила основани од негова страна.

Управниот одбор одредува цели и принципи на уредувачката политика на своите гласила.

ФИНАНСИСКО-МАТЕРИЈАЛНО РАБОТЕЊЕ

Член 62

За да обезбеди услови за работа, Сојузот може да прибира средства за работа од членарина, доброволни прилози, донации, подароци, завештанија, легати, дејности со кои се стекнува добивка (преку работата на трговски друштва во чиј капитал учествува Сојузот), кирии и закупнини, приходи од инвестиции, дивиденди, камати, заеми, проекти, финансиски субвенции доделени заради остварување на целите утврдени со овој Статут, од фондовите на Република Северна Македонија, од меѓународните фондови, како и од други извори во согласност со законот.

Средствата реализирани од економска дејност може да се користат исклучиво за остварување на целите на Сојузот, вклучувајќи ги и трошоците за редовно функционирање на Сојузот и сопственото учество во финасирањето на одредени проекти.

Член 63

Финансиско-материјалното работење на Сојузот се врши врз основа на годишниот финансиски план, каде средствата се утврдуваат по видот на приходите, а се распределуваат според нивната намена согласно целите и задачите.

Финансискиот план го донесува Управниот одбор.

Годишните пресметки и извештаи за активностите на Сојузот се поднесуваат до Собранието на Сојузот.

Во финансискиот план се планираат и патни трошоци за членовите на органите и телата за управување на Сојузот кои што доаѓаат од општини надвор од местото на одржување на редовните и вонредни седници и состаноци.

Член 64

Заради реализација на програмата и задачите, остварување на целите и за потребите на комерцијалното работење на Сојузот може да основа правни лице за вршење економска дејност, во согласност со Закон. Сојузот може, согласно закон, да остварува добивка од економски активности (продажба на предмети, хуманитарни акции, теле донации и сл.). Добивката остварена на било кој начин може да се искористи исклучиво за остварување на целите на Сојузот.

ОДГОВОРНОСТ ЗА ШТЕТА**Член 65**

Членовите на органите на Сојузот се одговорни за штетата на организацијата предизвикана од нивната работа, ако таа е предизвикана со грубо невнимание или со намера да се предизвика штета, освен во случаите кога во одлучувањето го издвоиле своето мислење на записник или ако не учествувале во одлучувањето.

Барање за надоместок на штета се поднесува врз основа на одлука на Собранието.

ИНТЕРНИ АКТИ**Член 66**

Заради подетално уредување на определени прашања од значење за работата на Сојузот, Управниот одбор донесува општи и поединечни интерни акти.

Интерните акти мора да бидат во согласност со овој Статут и со позитивно-правните прописи на Република Северна Македонија.

Во случај некоја одредба од интерните акти да е спротивна на овој Статут или на законот, ќе се применува статутарната, односно законската одредба.

ТОЛКУВАЊЕ И АМАНДМАНИ НА СТАТУТОТ**Член 67**

Право на толкување на Статутот има Собранието на Сојузот, а во период помеѓу две седници на Собранието тоа право го има Управниот одбор.

Член 68

Овој Статут може да се менува со:

- донесување на измени или дополнувања на Статутот и
- донесување на нов Статут.

Член 69

Иницијатива за измена или дополнување на Статутот може да даде секое здружение на дијабетичари и орган на Сојузот.

Иницијативата за измена или дополнување на Статутот се доставува до Управниот одбор најмалку три месеци пред одржување на седницата на Собранието.

Собранието на Сојузот на секоја седница формира Статутарна комисија која ги разгледува амандманите за измена на Статутот и му ја презентира на Собранието нивната правна издржаност.

Член 70

Измени и дополнувања на Статутот се донесуваат со 2/3 (двотретинско) мнозинство гласови од вкупниот број на членови со јавно гласање.

ПРЕСТАНОК НА СОЈУЗОТ**Член 71**

Сојузот престанува со Одлука на Собранието, која се донесува со 2/3 мнозинство од вкупниот бројна гласови или кога ќе настапат следниве услови:

- поминато двојно повеќе време од времето предвидено за одржување на седница на Собранието, а таа не е одржана;
- во две последователни години не е поднесена завршна сметка во согласност со закон;
- со 2/3 мнозинство на Собранието донесена е одлука за спроведување на статусна измена која предвидува престанок на постоењето на Сојузот;
- донесена одлука на надлежен суд,
- стечај и
- спроведена ликвидација.

Во случај на престанок на Сојузот, Собранието донесува одлука целокупниот имот да им биде отстапен рамномерно на неговите членови.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 72

Членовите на Сојузот се должни да ги усогласат своите Статути и интерните акти со овој Статут во рок од 1 (една) година сметано од денот на неговото донесување.

Член 73

Со донесување на овој Статут престанува да важи Статутот на Сојузот донесен на ден 23.12.2013 година.

Член 74

Овој Статут стапува во сила со денот на неговото донесување.

Охрид

26.09.2020 г.

***Сојуз на здруженија на дијабетичари
на Северна Македонија***

Претседател
Димче Велев